

Bergkerk 28-10-2018

Gemeente van Christus,

De genezing van Bartimeus is een iconisch verhaal, er is zelfs een blindeninstituut naar hem vernoemd. Bartimeus is een begrip geworden in de zorg voor blinde- en slechtziende mensen. Maar hoe zit dat eigenlijk met dit wonderverhaal? De oude kerkvader Augustinus vroeg zich dit al af. Hij schrijft in een van zijn preken over dit verhaal.

Tegelijkertijd moeten we tot ons laten doordringen dat alle wonderen die Hij in zijn sterfelijke lichaam heeft gedaan, maar één doel hebben: ons eraan herinneren dat we van Hem iets kunnen krijgen wat niet voorbijgaat, maar eendeloos duurt. Blinden heeft Hij de ogen geopend, hoewel de dood ze later toch weer zou sluiten. Lazarus heeft Hij tot leven gewekt, hoewel die later toch weer zou sterven. Bij alles wat Hij voor ons lichamelijk welzijn heeft gedaan, gaat het Hem er niet om dat zo'n genezing een eeuwigdurend karakter heeft. Maar mensen willen nu eenmaal eerst zien en dan pas geloven, daarom probeert Hij door die genezingen met een tijdgebonden karakter, die ze met eigen ogen kunnen zien, hun geloof op te bouwen in wat nog niet te zien is.

Mooi om te lezen hoe de oude kerkvader ruimte zoekt om de tekst te interpreteren. Er zit een bedelaar langs de kant van de weg. De blinde zoon van Timeus, Bar-timeus, een kyrie eleis roeper. Het is een bijzondere naam, Bar Timeus, zoon van Timaios, je zou timaios kunnen vertalen met de hooggeachte. Langs de weg zit de zoon van de hooggeachte, en hij roept naar de rabbi die voorbij komt, hij roept Zoon van David, eleison, ontferm U! Bar Timeus, de zoon van de hooggeachte roept tot de zoon van de David, de vernederde, die op weg is naar zijn einde. Het gebeurt onderweg, zo wordt nadrukkelijk verteld. Heel nadrukkelijk loopt er een weg door het beeld. De weg als een verwijzing naar de levensweg de weg die wij afleggen tussen geboorte en sterven. Geen twee trajecten zijn hetzelfde, laat staan de verhalen daarover. In die verhalen over de levensweg van ieder mens, wordt gaandeweg een antwoord gegeven op de vraag 'wie ben ik?' Gaandeweg zoek je het antwoord op die vraag. Wij krijgen onze naam, maar onderweg zoeken wij onze identiteit. Wie ben ik? Met wie ben ik? Hoe ben ik? Soms hebben we heel bewuste keuzes gemaakt, want onderweg moet je verschillende keren kiezen welke weg sla je in en welke niet. Vaak zijn we zomaar een weg opgegaan, een weg die ons wel wat leek of waarop we zijn meegenomen. Je ouders, je kinderen, je vrienden en vriendinnen, de toevallige omstandigheden, het geluk, de ramp, ze hebben gemaakt, dat we zijn wie we zijn.

En zo komen we in de buurt van Bartimeus, De zoon van de hooggeachte, een blinde mens tussen naam en identiteit, een afhankelijk mens langs de kant van de weg en hij begint te roepen, Kyrie eleison. De kerk roept het hem in de liturgie elke zondag na. Kyrie eleison! Niet als een meelijwekkende figuur, maar als een opstaan, roepen. Ik vind dat eigenlijk het echte wonder van dit verhaal, dat hier een mens begint te roepen. De omstanders mogen zich aan hem storen, hij roept des te harder. En vervolgens laat Jezus hem roepen. Dan roepen zij de blinde en ze zeggen: Vat moed, waak op, hij roept je! De ene roep roept de andere op. Het is een moment van roeping, van roepen en geroepen worden, van inzicht en weten van richting en bestemming. Een kernmoment. Het besef dat er op de wegenkaart van ons leven, met al die kromme en rechte lijnen, met de hoogte verschillen, de bergen en de ravijnen de afgebroken lijnen, van vinden en verliezen, dat daar ook een weg van de ziel getekend staat. En dat die weg van de Eeuwige ook jouw levensweg kruist.

Op dat kruispunt klinkt de eenvoudige vraag wat wil je dat ik voor jou zal doen? Mens waar ben je? Wat wil je? Bartimeus beantwoordt de roep, dat ik mag zien. Er zijn veel kijkers maar weinig zieners. Wat je wilt zien is het gelaat van een geliefde, echte vrede in het leven van mensen, het oplichten van de zin van het weten en kunnen in deze wereld. Leer mij zien. Open mij de ogen. Dat ik de weg van vertrouwen mag gaan. Dat ik mij durf toe te vertrouwen, niet langer verblind door eigen wantrouwen. Dat ik mij durf te laten dragen door vertrouwen zelf, met de ogen van het zich toe vertrouwen. Het wonder zelf blijft wat verscholen in de plooien van het verhaal. Maar even later loop je achter de Messias aan. Je loopt je hele leven achter de feiten aan, en dan is daar het moment dat je leert zien, de Eeuwige loopt naast je in de ander. Jouw levensweg is gekruist, je leven is bekrust.

Bartimeus gaat de weg van zijn ziel, hij gaat volgen, geloven is volgen, met vertrouwen leven, met lange adem, een lange les in geduld, in blijven verwachten, in zien soms even Bartimeus de roeper! Hij is een voorzanger in het kyrie eleison roepen. Hij is een voorganger in vertrouwen. Als je ogen open gaan. Als je echt de kern gaat zien van leven en samen leven dan laat je los wat verblind, wat je fixeert, waar je in vastgelopen bent wat je angstig maakt, wat jou opjaagt en wat je zelf najaagtblind is iemand die alles al weet ziende kunnen wij worden als we opspringen onze mantel afwerpen en ons voegen in de kring van de hoorders om te gaan zien. Dat er iets of iemand is die jou draagt. Dat we niet uit Gods hand kunnen vallen. Vertrouwen in de toekomst is het geloof dat jou iets gegeven kan worden. Dat je het niet allemaal zelf hoeft te doen. Dat is zeg maar ...Genade! Amen

